

SCURT ISTORIC AL SEMNĂTURILOR AUTENTICE APLICATE PE ACTELE SUB SEMNĂTURA PRIVATĂ ȘI AUTENTICĂ – DIFERITE PROCEDEE DE FALSIFICARE A SEMNĂTURII

Mihai COSTEA,

Doctorand, Universitatea Liberă Internațională din Moldova Facultatea de Drept

REZUMAT

Studiile grafologice au determinat că semnătura este felul în care te reprezinți singur în fața celorlalți, în timp ce restul scrisului denotă cine ești cu adevărat. Grafologia este o știință căreia i se acordă o importanță deosebită, deoarece studiul semnăturii sau al scrisului poate spune multe despre personalitatea ta. Experții grafologi cu pregătire superioară pot determina prin expertiză judiciară, dacă un înscris este falsificat, autenticitatea și veridicitatea semnăturii, vechimea scrisului în scopul îndeplinirii actului de justiție.

Prin acest articol doresc să cumulez cu studiile multor specialiști în expertiza criminalistică a scrisului în litigiu. Expertiza se derulează și prin metoda comparativă bazându-se atât pe proprietățile scrisului caligrafic, cât și a semnăturii. Acești specialiști spun că pentru depistarea unui înscris sub semnătură privată ca aflându-se în litigiu se marchează în primul rând scriptele de comparație care puse la dispoziția expertului reprezintă documentele cele mai importante, ele fiind considerate probe admisibile din punct de vedere al autenticității acestora, expertul putând formula concluzii obiective pentru aflarea adevărului.

Cuvinte-cheie: Grafologia, expertiza judiciară, autenticitatea semnăturii, actul de justiție, scriptele de comparație, concluzii obiective.

SHORT HISTORY OF GENUINE SIGNATURES AFFIXED TO PRIVATE AND GENUINE SIGNATURE DOCUMENTS DIFFERENT SIGNATURE FORGING PROCESSES

Mihai COSTEA,

PhD at the International University of Moldova Doctoral school of Law

SUMMARY

Graphological studies have determined that the signature is the way you represent yourself before others while the rest of the writing denotes who you really are. Graphology – a science to which a special important is given, because the study of signature or writing can say a lot about your personality. Higher-qualified graphologists may determine by judicial expertise whether a document is forged, the authenticity and veracity of the signature the length in time of the writing for the purpose of performing the act of justice.

Through this article, I wish to cumulate the studies of many experts in the forensic expertise of the writing under dispute. The expertise is also performed through the comparative method based on the qualities of calligraphic writing and signature. Specialist say that for the detection of a private signature written document as being under dispute comparative scripts are first marked which, when they are made available to the expert, represent the most important documents being considered admissible evidence from the point of view of their authenticity and the expert can formulate objective conclusions for finding out the truth.

Keywords: Graphology, judicial expertise, authenticity of signature, act of justice, comparison script, objective conclusions.

Introducere. Datorită dezvoltării relațiilor sociale a diversificării schimburilor de mărfuri, a perfectării contractelor comerciale de prestări servicii și pentru indentificarea părților, s-a impus necesitatea atestării identității persoanelor fizice sau juridice prin semnătură, parafă sau sigiliu și, mai târziu, ștampilă.

- Primul instrument folosit pe teritoriul României și al Republicii Moldova în vederea identificării părților a fost sigiliul.

Acesta avea o formă, de obicei,

rotundă pe care era gravată o emblema, un simbol, o efigie care se aplica pe ceara topită, iar prin imprimarea imaginii personalizate se dovedea proveniența și identitatea celui care l-a aplicat.

Mai târziu, locul sigiliului a fost luat de semnătură și de transcrierea titlului.

Prin semnătură, titlul redă grafic numele, funcția sau demnitatea persoanei respective.

Pe măsura dezvoltării învățământului tot mai multe persoane aveau posibilitatea de

a semna grafic înlocuind în acest mod semnătura prin punere de deget, pe care o practicau cei care nu știau să scrie.

Chiar și în condițiile actuale când se presupune faptul că analfabetismul a fost eradicat, dispozițiile legale, care reglementează modul de întocmire a actelor autentice, prevăd posibilitatea ca acestea să fie semnate prin punerea de deget în cazul în care persoana respectivă nu știa carte.

Semnatura grafică reprezintă și un mod de certificare a unui înscris

sau a unei opere de artă, a unei dovezi că semnatorul a fost beneficiarul unui serviciu sau al unei sume de bani, exemplu: statul de plată, ordinul de plată, cecul, etc.

Semnătura are o importanță deosebită, întrucât produce efecte juridice în sensul că printr-o semnătură a persoanei se poate dispune de bunuri materiale pe care le achiziționează sau de contravaloarea lor bancară în cazul înstrăinării.

De asemenea marile tranzacții economice, salvarea vieții unui om, în cazul unei intervenții medicale se constituie prin semnături sau printr-o semnătură ori chiar semnarea unui decret de grațiere individual.

Înscrisurile și semnăturile confirmă sau infirmă anumite împrejurări.

Înscrisurile pot fi autentice sau sub semnătură privată.

Potrivit codului civil înscrisurile autentice sunt acele înscrisuri încheiate de către un funcționar public cu respectarea solemnității prevăzute de lege.

Exp: hotărârile judecătorești, actele de stare civilă, actele notariale, procesele-verbale, etc.

Înscrisul sub semnatura privată este acel înscris care conține o manifestare de voință, constatarea unui act, fapt sau împrejurare cu semnificație juridică, întocmit de părți fără intervenția vreunui organ al statului, principala condiție de valabilitate fiind semnarea actului de către părți (autori).

În acest sens menționăm testamentul olograf care trebuie scris, datat și semnat de mâna testatorului.

Înscrisurile oficiale sunt acele înscrisuri care au fost emise de instituțiile publice sau de interes public și trebuie să poarte ștampila sau sigiliul aceluia organ, precum și semnătura celui care l-a emis.

Datorită folosirii pe scara largă a semnăturilor în mediul de afaceri, la încheierea actelor transla-

tive de drepturi sau la semnarea unor înțelegeri între părți, a apărut fenomenul de falsificare a semnăturii.

Cele mai cunoscute procedee de falsificare a semnăturii sunt: imitarea, copierea, folosirea unor semnături autentice, autofalsificarea și execuțiile fanteziste.

Prin **falsificarea semnăturilor prin copiere** se urmărește redarea cât mai fidelă a unei semnături autentice, prin urmărirea trăsăturii cu trăsătură a conturului semnăturii autentice, cu ajutorul unui clișeu intermediar, indirect direct, ori șablon.

Prin metoda numită „decale” hârtia care servește ca suport semnăturii falsificate se așează peste actul ce conține semnatura autentică aleasă ca model și ambele coli sunt așezate pe o sursă de lumină, cu o suprafață transparentă (de obicei geamul unei ferestre) trăsându-se apoi pe hârtia de deasupra conturul semnăturii aflată pe hârtia suport.

A doua metodă de falsificare în cazul semnăturilor copiate indirect se realizează prin repasarea grafismului de ghidare cu pixul sau stiloul, dar presiunea de execuție va fi uniformă lipsind firul grafic de nuanțările specifice semnăturilor autentice.

Pe traseul semnăturilor copiate, apar tremurături ca urmare a tensiunii musculare, lipsa de îndemânare a celui care execută semnătura (scriptorul).

La analizarea unor astfel de semnături, care la prima vedere ridică suspiciuni de falsificare, trebuie să se aibă în vedere că tremurăturile pot apărea și din cauze naturale, cum ar fi starea de bătrânețe sau de boală.

Totuși diferența dintre tremurăturile generate de cauzele naturale și cele generate prin falsificare pot fi descoperite.

În legătură cu acest aspect în lucrarea intitulată „Expertiza criminalistică a scrisului”, Iasi, Editura

Junimea 1973, pag. 253, Dr. Lucian Ionescu precizează că: „Pentru un specialist orice posibilitate de confundare a tremuratului falsificatorului și a tremuratului natural (patologic) este exclusă putând fi categoric distinsă.

Tremuratul patologic este continuu, cel al falsificatorului este discontinuu, adică se manifestă numai în anumite porțiuni.

Tremuratul patologic este mai accentuat la curbe și mai puțin la trăsăturile drepte, tremuratul falsificatorului vizează dimpotrivă trăsăturile drepte, iar la curbe, fiind preocupat de schimbarea direcției trăsăturii, uită să-l mai execute (J.A. Brataills).

Tremuratul patologic este foarte fin și des, uneori penița abia atingând suprafața hârtiei, ceea ce dă naștere așa numitelor „fire de paianjen”, tremuratul falsificatorului este grosier și apăsat, cu un nr. redus de oscilații.

Tremuratul patologic este progresiv, adică crește pe măsura ce se scrie, tremuratul falsificatorului dimpotrivă apare la început și apoi are tendința să scadă.

Falsificarea semnăturii prin imitare

Contrafacerea semnăturii prin procedeele imitației urmărește redarea cât mai fidelă a unei semnături autentice în scopul întocmirii unui act cu conținut nereal.

Imitația constă în reproducerea unei semnături prin observarea directă a acesteia, având semnătura model, prin studiu și în urma unor exerciții prealabile.

Execuția după model se face în două moduri: servilă și liberă.

Imitația servilă – Falsificatorul reproduce cât mai fidel imaginea pe care o studiază vizual, în permanență trasează liniile semnăturii, le reconstituie atent, migălos, porțiuni cu porțiuni.

Presiunea de scriere va fi uniformă, iar operațiunea de execuție se realizează într-un ritm lent.

Semnăturile inițiate servil sunt

asemănătoare cu cele redată prin copiere.

Inițiativa servilă prezintă foarte rar elemente grafice specifice, autorului, situație care conduce la imposibilitatea identificării acestuia.

Imitația liberă – poate fi paralizată prin acțiune directă având semnatura originală în față, prin exerciții prealabile sau prin reproducerea din memorie.

Imitația liberă din memorie - Grafismele obținute în acest fel de falsificare prezintă deosebiri majore față de semnatura autentică, întrucât oricât de bine ar fi fost memorată ar fi imposibil să se rețină, de exemplu: poziția punctului de atac al unei litere, forma unei trăsături de legătură ale suprasemnelor .

Există posibilitatea ca între scrierea originală și cea a falsificatorului să existe asemănări în unele privințe datorate scrisului caligrafic.

Folosirea semnăturii prin exercițiu din fantezie. Falsificatorii care recurg la această metodă sunt puțin preocupați de caracteristicile semnăturii originale pe care nu intenționează să le redea nici măcar în linii generale. Acest mod de falsificare se folosește în special când există nume de persoane cu caracter fals, de exemplu: un stat de plată, nume cu caracter fals, semnături false.

Falsul prin folosirea unei semnături autentice - Falsificatorul copiază și imită semnatura redând cât mai fidel construcția autentică în ideea că semnatura va fi atribuită titularului ei de drept.

EXAMINAREA DOCUMENTELOR ȘI A SEMNĂTURILOR SUPUSE EXPERTIZEI

Verificarea autenticității unei semnături este procedată de o serie de analize, indispensabile pentru obținerea unor rezultate corespunzătoare cu adevărul și vizează:

obiectul expertizei, actul și semnătura în discuție, precum și piesele de comparație.

1) Verificarea obiectului expertizei se rezumă la verificarea autenticității uneia sau a mai multor semnături în vederea stabilirii faptului „dacă semnătura a fost sau nu executată de titular” - adică persoana trecută în act, pe numele careia s-a semnat.

- Se pot întâlni situații când în obiectul expertizei se solicită să se constate „dacă semnatura care nu aparține titularului a fost falsificată de o anumită persoană sau de una dintre persoanele cuprinse într-un cerc de suspecti”.

Pe lângă aceste obiective denumite „standard” specialiștii pot fi solicitați să răspundă și la întrebări de genul:

- Dacă deosebirile înregistrate între semnătura în discuție și cea obișnuită a titularului s-ar putea datora execuției în condiții speciale (intoxicație alcoolică sau medicamentoasă, constrângere, stări psihice deosebite).

- Dacă semnătura în discuție trădează starea de bătrânețe sau de boală a scriptorului.

- Dacă semnătura în discuție a fost executată cu mâna ajutată sau forțată.

- Cât de veche este semnătura, dacă aceasta a fost executată cu același material de scriere folosit și la scrierea semnăturii de bază.

La toate problemele solicitate, expertul trebuie să răspundă foarte clar, fără să existe nici cel mai mic dubiu, să identifice actul sau actele de dispunere a expertizei având în vedere următoarele aspecte:

- Titularul actului sau în lipsa acestuia precizarea din a căruia categorie face parte.

- Data încheierii actului, data autentificării și numărul de înregistrare inserate de către un organ sau o instituție.

- Dacă a fost vizat și data la

care a fost vizat spre neschimbare de către instanță sau notar.

- Registrul și pagina la care a fost îndosariat.

- Partile care figurează pe act.

- Suma de bani consemnată în act.

În vederea localizării semnăturilor se pot reține următoarele date:

- Poziția la care se află semnătura.

- Numele persoanei pe care a fost dată.

- Alcătuirea semnăturii (literă , semi-literă, neliterală).

- Caracteristicile materialului cu care a fost trasată semnătura.

Verificarea prealabilă a semnăturii în discuție

Expertul va trebui să definească în mod corect grafismul respectiv și să definească distinct ce se impune între aceasta și semnăturile obișnuite ale persoanei în cauză.

În cauză în care semnătura se prezintă fragmentar, expertul va trebui să constate dacă grafismele păstrate pe suprafața actului rețin sau nu suficiente elemente pentru o examinare eficace.

În caz pozitiv fragmentul de semnătură este operat, iar în caz negativ trebuie considerat impropriu examinărilor, situație ce urmează să fie adusă la cunoștința solicitantului.

Există cazuri în care semnătura în discuție nu este trasată direct pe hârtie, ci reprezintă o reproducere, de exemplu: semnăturile redată pe hârtie copiativă prin fotografie sau xeroxare.

În practică s-a constatat că semnăturile obținute prin astfel de mijloace crează dificultăți mari în examinare și interpretare:

- Mijloacele de copiere pot facilita falsificarea unor acte cu ajutorul unei semnături autentice, prin procedeul de fals cu ajutorul „furtului de semnătură” cu hârtie copiativă, prin colaj, prin tehnici fotografie și xerox.

Verificarea prealabilă a semnăturilor pentru comparație.

Stabilirea autenticității unei semnături sau a faptului, dacă aceasta aparține unei anumite persoane, alta decât titularul, necesită o examinare comparativă a semnăturii în litigiu și a semnăturii autentice a titularului.

În vederea efectuării examinării comparative, expertul trebuie să solicite organului de urmărire penală sau instanței de judecată să-i pună la dispoziție piesele de comparație cum ar fi: acte autentice, înscrisuri sub semnatura privată recunoscute de părți, scrisul și semnăturile date înaintea instanței de judecată sau la organele de urmărire penală.

De regulă, se recomandă ca piesele de comparație să aibă aceeași alcătuire ca și semnătura în litigiu, iar ca semnăturile de comparație să fie corespondente cu cea în litigiu și în privința datei de execuție.

Expertul poate solicita organului de urmărire penală sau instanței de judecată „piese de comparație executate la cerere” pe care titularul semnăturii în discuție sau altă persoană presupusă a fi autor al acesteia le execută în fața organelor judiciare.

Execuția probelor de semnătură trebuie să se desfășoare într-o ambianță care să nu inducă persoanei respective o stare psihică neobișnuită (emoție, agitație, temere s.a)

În acest sens, consider că nu este indicat ca piesele de comparație să fie date în sala de judecată, în cursul procesului, fiind indicată executarea acestora în sala de consiliu după încheierea ședinței de judecată.

Examinarea actelor pe care se află semnăturile în discuție.

Există situații în care actul ce urmează a fi examinat se află într-o arhivă și nu poate fi pus la dispoziția organului judiciar, examinarea acestuia urmând să se facă printr-un expert delegat.

Actul în litigiu se cercetează sub toate aspectele:

- Caracteristicile de formă și cele fizico-chimice ale hârtiei suport.
- Particularitățile materiale de scriere.
- Textul și data.
- Mențiuni scriptice.
- Semnăturile, inclusiv în litigiu.
- Ștampila, parafele, timbrele.

Verificarea corelației dintre textul, data și semnătura actului

- Prima analiză vizează componentele actului și va urmări să stabilească dacă textul, data și semnătura acestuia au fost sau nu executate de aceeași persoană.

- Cercetarea de natură complexă comportă examinări de ordin grafic și în privința materialelor de scriere.

- Deosebirile frapante dintre materialul de scriere al textului, datei și cel al semnăturii în litigiu pot releva uneori falsul.

Verificarea corespondenței dintre toate semnăturile existente pe același act.

- A doua analiză de examinare va urmări să stabilească dacă semnătura incriminată prezintă sau nu corespondențe cu alte semnături de pe act.

Analizele de ordin grafic orientate în această direcție pot pune în evidență faptul că semnătura în litigiu și celelalte semnături din cadrul documentului prezintă deosebiri majore impunându-se concluzia că acestea au fost executate de persoane diferite.

Verificarea prezenței de adăugiri, ștersături, modificări pe documentul supus examinării.

A treia linie de cercetare ce continuă și completează în mod firesc rezultatele analizelor precedente are ca obiect examinarea textului și a datei în vederea stabilirii faptului dacă acestea prezintă sau nu

intervenții: adăugiri, ștersături, modificări.

Verificarea concordanței între vechimea actului și data înscrisă pe acesta.

A patra direcție de examinare urmărește verificarea concordanței dintre semnătura în litigiu și data întocmirii actului.

Această verificare mai intitulază și stabilirea vechimii actului sau stabilirea datei actului.

Expertul trebuie să verifice caracteristicile hârtiei suport și cele ale materialelor de scriere. Cu privire la vechimea hârtiei, expertul cercetează fenomenul de îngălbenire naturală a acesteia în timp.

Pentru materialele de scris, expertul studiază gradul de oxidare, în special la cerneluri.

Concluzii

Consider că urmărind cele expuse în materialul mai sus prezentat, cei care dispun de expertizele grafice ajută expertul criminalist în demersul său de a emite în urma solicitărilor, concluzii pertinente și obiective în final cu repercusiuni pozitive în ceea ce privește activitatea depusă pentru aflarea adevărului în cauzele penale, civile sau administrative.

Referințe bibliografice:

1. Lucian IONESCU, Expertiza criminalistică a scrisului, Editura Junimea Iași, 1973 pag.253.
2. Adrian FRAȚILĂ, Gheorghe PĂȘESCU, Expertiza criminalistică a semnăturii, Editura Național, București 1997.
3. Ion Voichescu –Criminalistica vol.I Editura Academica, București 2000.
4. Lazăr CÂRJAN –Compendiu de Criminalistică, Editura Fundația România de Măine, Editie revizuită și adăugită, București 2004
5. M. UDROIU, Andone Bontaș A. Bodoroncea –Codul de Procedură Penală, Comentariu pe articole vol.I și IIBucurești Editura C.H.Beck 2015.

6.I.NEAGU, Damaschin M., Tratat de procedură Penală, Partea Specială. In lumina Noului Cod de Procedură Penală, Editura Universul Juridic.

7. L. BIDION, I.VICOL – Indrumarul Specialistului în grafoscopie, Bucuresti 1970

INFORMATII DESPRE
AUTOR

Mihai COSTEA
Doctorand
Univeristatea Liberă Internațională
din Moldova
Facultatea de Drept
e-mail: mihaicostea777@yahoo.ro
tel:0744 43 43 43

INFORMATION ABOUT
AUTHOR

Mihai COSTEA
Phd student Free International
University of Moldavia
Doctoral School of Law
e-mail: mihaicostea777@yahoo.ro
tel:0744 43 43 43

Recenzent

Gheorghe GOLUBENCO
Doctor în drept, conf. univ.
Habilitat
Universitatea Liberă Internațională
din Moldova

Reviewer

Gheorghe GOLUBENCO
PhD in law, associate professor at
Free International University
of Moldova

CZU 343.57(478)

**ASPECTE INTERPRETATIVE PRIVIND
EXTORCAREA DROGURILOR SAU A
ETNOBOTANICELOR ÎN CONTEXTUL
INFRAȚIUNII INCRIMINATE LA ART. 217⁴
C. PEN. AL R. MOLDOVA**

Sergiu SECRIERU,
doctorand

REZUMAT

Sustragerea sau extorcarea drogurilor sau a etnobotanicelor (art. 217⁴ C. pen. al R. Moldova) reprezintă o infracțiune legată de traficul de droguri care creează sau favorizează acest fenomen nociv cu conotații internaționale și care pune în pericol efectiv sau cauzează daune irecuperabile pentru sănătatea publică. În cadrul acestui articol sunt supuse abordării anumite aspecte interpretative ale acțiunii de *extorcare*, prevăzută ca modalitate normativă de comitere a infracțiunii prevăzute la art. 217¹ C. pen. al R. Moldova. Ca finalitate a acestui studiu, autorul pledează pentru implementarea în practica judiciară a unor standarde de interpretare a acestei noțiuni și în același timp vine cu anumite propuneri de *lege ferenda* privind perfecționarea normei de incriminare prevăzute la art. 217⁴ C. pen.

Cuvine cheie: sustragere, extorcare, droguri, etnobotanice, șantaj, amenințare, cerere.

**INTERPRETATIVE ASPECTS REGARDING THE
EXTORTION OF DRUGS OR ETHNOBOTANICS IN THE
CONTEXT OF THE INCRIMINATED OFFENSE IN ART. 217⁴
OF THE PENAL CODE OF REPUBLIC OF MOLDOVA**

Sergiu SECRIERU,
PhD student

SUMMARY

Theft or extortion of drugs or ethnobotanics (art. 217⁴ of the Penal Code of Republic of Moldova) is a drug trafficking offense that creates or favors this harmful phenomenon with international connotations and which actually endangers or causes irreparable damage to public health. Within this article shall be subject to an approach some aspects of the *extortion* action, provided as a normative way of committing the offense provided in art. 217¹ the Penal Code of the Republic of Moldova. As a conclusion of this study, the author pleads for the implementation in the judicial practice of some interpretation standards of this notion and at the same time comes with certain proposals of *lege ferenda* regarding the improvement of the norm of incrimination stipulated in art. 217⁴ of the Penal Code.

Keywords: theft, extortion, drugs, ethnobotanics, blackmail, threat, request.

Introducere. În scopul unei preveniri eficiente a traficului ilicit de droguri, legiuitorul a incriminat fapta de sustragere sau extorcare a substanțelor narcotice sau psihotrope într-o normă specială prevăzută la art. 217⁴ C. pen. De regulă, actele de sustragere a drogurilor sunt urmate de punerea

lor în circulație, fapt ce dozează starea de pericol pentru sănătatea publică.

Soluția stabilirii unui regim de sancționare diferențiat pentru această faptă a fost implementat și în legislația penală anterioară (Cod penal din 1961), în care sustragerea mijloacelor narcotice a fost incrimi-